

Jak se vyvíjí životní úroveň v České republice?

Téměř čtyřikrát vyšší než v roce 1993 byla průměrná mzda v roce 2008. Dosáhla 23 542 Kč, zatímco před 15 lety se jednalo o 5 904 Kč. Průměrný příjem domácností zaměstnanců se zvýšil více než trojnásobně, ze 3 571 Kč na jednoho člena domácnosti na celkem 12 298 Kč. Domácnosti důchodců zaznamenaly rovněž více než trojnásobný nárůst průměrného příjmu, z 2 924 Kč v roce 1993 na 9 852 v roce 2008. Tyto a další údaje lze najít v publikaci „Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v ČR v letech 1993–2008“. Vydalo ji Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a v elektronické podobě si ji může veřejnost najít či stáhnout z adresy <http://www.mpsv.cz/cs/6800>. Vytisknout ji má k dispozici MPSV, úřady práce a další instituce státní správy.

Publikace charakterizuje vývoj životní úrovně za celou dobu existence samostatné České republiky prostřednictvím vybraných ukazatelů uspořádaných v přehledných tabulkách. V materiálu tak lze najít například vývoj nominálních příjmů a výdajů domácností. Vycházelo se přitom zpravidla z dat Českého statistického úřadu (ČSU), zejména ze statistik rodinných účtů. Číslo bylo třeba upravit tak, aby bylo možné metodicky a obsahově srovnávat celé období 1993 – 2008. Proto se konkrétní údaje nemusí vždy shodovat s daty uvedenými v ročních statistických publikacích z této oblasti.

Informačním zdrojem pro publikaci byla i data z České národní banky. Například k zadluženosti českých domácností. Z dostupných údajů je zřejmé, že zatímco v roce 1993 úvěry (půjčky) domácností od peněžních ústavů dosáhly celkové výše 92,8 mld. Kč, o patnáct let později činily už 873,4 mld. Kč. Znamená to více než devítinásobný nárůst.

Materiál „Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v ČR v letech 1993–2008“ vychází z reálného šetření v domácnostech. Základní soubor tvořilo asi 3 000 domácností, jejich složení odpovídalo struktuře domácností v ČR podle sociálních skupin, počtu nezaopatřených dětí a výše čistého peněžního příjmu na osobu. V tzv. doplňkovém souboru bylo 400 rodin s dětmi žijících na úrovni stanoveného násobku životního minima, od nich se pro šetření získávala data za rodiny s nízkými příjmy.

V publikaci se mj. detailněji uvádějí následující informace (dále uvedené indexy se vztahují k základně roku 1992):

- **průměrná mzda** zaměstnance v národním hospodářství se v letech 1993–2008 zvýšila z 5 904 Kč na 23 542 Kč (index: nominální 506,8, reálný 201,5 %),
- **průměrná výše starobního důchodu vzrostla z 2 734 Kč na 9 347 Kč,**
- při zohlednění vývoje spotřebitelských cen **vzrostla kupní síla příjmu** domácnosti zaměstnance o více než 60%, důchodce o téměř 40%, průměrné mzdy o cca 100%,
- **průměrný příjem domácností zaměstnanců** se zvýšil více než trojnásobně, z 3 571 Kč na jednoho člena domácnosti v roce 1993 na 12 298 Kč o patnáct let později (index: nominální 410,8%, reálný 163,3%),
- **průměrný příjem domácností důchodců** se zvýšil také více než trojnásobně, zatímco v roce 1993 na jednoho člena domácnosti důchodců připadlo 2 924 Kč, v roce 2008 to bylo 9 852 Kč, (index: nominální 392,2%, reálný 136,5%),
- **úspory domácností** (v úhrnu) vzrostly z cca 362 mld. Kč na 1 440 mld. Kč a **úvěry** (rovněž v úhrnu) z cca 93 mld. Kč na cca 873 mld. Kč.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí